

her ikke er Spørgsmaal om nogen Gave, saa at jeg ikke troer, at det behøver yderligere Beviis. Jeg troer heller ikke, at den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) har nodig at retfærdiggjøre, hvorfor han stemmer mod en Lov, som i denne Henseende er billig og retfærdig. Han har nemlig saa meget arbeidet mod enhver billig og rimelig Afløsning af Fæstebondestandens Forhold, efter at Ingen tidligere mere end han har bidraget til at oplyse om, hvorledes dette og lignende Forhold i andre Lande var bleven behandlet, at det næsten vilde være besynderligt, om han nu kunde stemme for denne Lov. Han kommer saa meget mindre til at gjøre det, som han heri vil søge en Retfærdiggjørelse for den Strengthed og Ubillighed, han eftertragter at sætte igjennem i en anden Lov. Men rolig kan han være, idetmindste fra vor Side, og jeg troer ogsaa fra alle deres, som dele min Anskuelse i denne Sag, at vi ved det kommende Tilfælde vel skulle vogte os for at gaae accurat den samme Vej, fordi den Frihed, som her er givet ved Taxationen, let kunde misbruges der; vi skulle vel lægge Mærke til, at der er en virkelig Part, som bør afdrages i det, man kalder den nærværende Salgsverdi; der skal være en stor Forskjel i disse 2 Forhold, thi her frygte vi ikke for — da vi have med Regjeringen at dele, som har den dybeste Erkendelse af det Billighedshensyn, som bør tages — at gaae den simple Taxationsvej, men der, hvor man vil prøve paa, under uheldige eller heldige Vilkaar at udregne den sidste Skilling til Fordeel for den Klasse, som er under Lovens strenge Bud, der altid kan blive strengere, der maa man sørge for, at der virkelig ogsaa skeer Indskrænkning i Misbrugene heraf, og saaledes kan det ærede Medlem være fuldkommen rolig for, at vi skulle være fattede paa at dele paa en anden Maade ved den kommende Sag end her; der skal ikke blive Spørgsmaal om Gave, ligesaa lidet som her. Naar det er sagt, at det i sin Tid skulde være skeet af allerhøieste kongelige Maade, saa kan man gjerne sige, at enhver Mand i Landet bar sit Hoved paa sin Hals af allerhøieste kongelige Maade. Det er en Formsig. Det var den Maade, hvorpaa man dengang udtalte enhver Retfæ-

dighedshandling; det var en smuk Maade, og jeg har ikke Noget imod den, men det gaar ikke an at føre den over i den lovgivende Magt, thi der passer den ikke, og det ærede Medlem veed meget godt, at han mere end nogen Anden vilde sætte sig imod at give Raadesgaver igjennem Lovgivningen, saa at jeg troer, at vi med største Møjlighed kunne stemme for Loven, og at det ærede Medlem ikke behøver nogen yderligere Retfærdiggjørelse for at han stemmer imod Loven, thi den ligger allerede i hans hele Optræden saavel i denne Sag, som i den anden. Dog vil jeg tilføie, at ligesaa godt som han kan sige, at vi søge at gjennemføre denne Sag for at skaffe den en rigtig Indflydelse i den anden Sag, som foreligger, maa han ogsaa tillade os, at vi antage, at han hindrer denne Sags Fremme for at lægge Hindringer i veien for, at den anden afgjøres paa en billig og retfærdig Maade (Hør!).

Madvig: Naar jeg ogsaa vil tage Ordet for at fremføre nogle Bemærkninger mod hvad der er yttret af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad), saa er det langt fra, fordi jeg slutter mig til den ærede Taler, som nys satte sig, idet jeg ingenlunde bebrejder den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgfreds (Monrad) Mangel paa Billigheds- og Retfærdighedsfølelse i disse Forhold, men meget mere respecterer hans Bestræbelser for at skaffe frem i disse Forhold hvad han erkjender for billigt, men saa er det netop, fordi jeg lægger Vægt paa de Indvendinger, som komme fra den oftnævnte ærede Rigsdagsmands Side. Jeg troer, at Spørgsmaalet, hvormed der nu forhandles, maa være dette; Skal man stemme mod nærværende Lov, fordi man af denne frygter en Fare for en anden Lov, der hviler paa aldeles de samme Grundlag som nærværende? Dette troer jeg nu ikke, at man bør gjøre, man tænke iøvrigt om den paapegede Fare hvad man vil — thi jeg troer, at man maa lade det, der engang af den lovgivende Magt er erkjendt for rigtigt, komme til sin fulde Erkendelse. Jeg kan dernæst paa ingen Maade anerkjende, at den Fare, den ærede Rigsdagsmand antager, at der skulde være, paa nogen Maade bliver forhøiet ved nærværende Lovs